

Komunikat prasowy

Luksemburg, 26 września 2022 r.

Państwa członkowskie powinny bardziej stanowczo zwalczać nielegalne połowy

Nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy stanowią jedno z największych zagrożeń dla ekosystemów morskich. Podważają one wysiłki na rzecz zrównoważonego zarządzania zasobami rybnymi. UE i państwa członkowskie podjęły wprowadzić działania, aby ograniczyć skalę tego zjawiska, jednak ze względu na niejednolite stosowanie kontroli i sankcji przez poszczególne państwa, działania te nie są wystarczająco skuteczne – taki wniosek płynie ze sprawozdania specjalnego opublikowanego dzisiaj przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Zgodnie z zaleceniami kontrolerów Komisja ma dopilnować, by państwa członkowskie usprawniły swoje systemy kontroli służące zapobieganiu przywozowi nielegalnych produktów rybołówstwa oraz stosowały odstrasżające kary za nielegalne połowy prowadzone zarówno w UE, jak i na innych wodach.

UE odgrywa na arenie światowej istotną rolę w sektorze rybołówstwa, zarówno ze względu na swoją flotę rybacką (liczącą około 79 000 statków), jak i jako największy na świecie importer produktów rybołówstwa (34% całkowitej wartości handlu światowego). Zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju UE zobowiązała się do wyeliminowania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów do 2020 r., zamiaru tego nie udało się jednak zrealizować. Ponadto samo zapewnienie legalności danego produktu nie gwarantuje, że został on pozyskany w sposób zrównoważony pod względem środowiskowym.

– UE ustanowiła systemy kontroli, aby utrudnić wprowadzanie do sprzedaży produktów pochodzących z nielegalnych połowów – powiedziała Eva Lindström, członkini Trybunału odpowiedzialna za tę kontrolę. Zwróciła jednak uwagę, że pomimo tych działań nielegalne produkty wciąż trafiają na stoły unijnych konsumentów. Główną przyczyną tego stanu rzeczy jest niejednolite stosowanie kontroli i sankcji przez państwa członkowskie.

W 2008 r. UE ustanowiła system świadectw połowowych, aby zagwarantować legalność przywożonych produktów rybołówstwa. Jak stwierdzili kontrolerzy, system ten poprawił identyfikowalność i usprawnił kontrole przywożonych towarów, poszczególne państwa członkowskie przeprowadzają jednak te kontrole w sposób niespójny. Unijny system świadectw połowowych opiera się na dokumentacji papierowej, co zwiększa ryzyko wystąpienia oszustw. Zdaniem kontrolerów jedna elektroniczna baza danych na szczeblu UE byłaby skuteczniejszym rozwiązaniem. Komisja Europejska działa już w tym kierunku – opracowała ogólnounijny system

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

informatyczny, który ułatwia wykrywanie przypadków oszustw i pozwala zautomatyzować kontrole, lecz żadne państwo członkowskie nie korzysta z tego narzędzia. Komisja zaproponowała, by korzystanie z tego systemu stało się obowiązkowe.

Jeśli Komisja i Rada uznają, że systemy kontroli istniejące w danym państwie trzecim, które eksportuje produkty rybołówstwa do UE, są niewystarczające, mogą przyznać temu państwu tzw. żółtą i czerwoną kartkę. Kiedy państwo spoza UE otrzyma czerwoną kartkę, oznacza to, że państwa członkowskie muszą odmówić zgody na przywóz jakichkolwiek produktów rybołówstwa pochodzących ze statków tego państwa. Kontrolerzy Trybunału stwierdzili, że system kartek ostrzegawczych okazał się przydatny, gdyż doprowadził do korzystnych reform w większości państw, do których miał zastosowanie.

Państwa członkowskie odpowiadają za kontrolowanie działalności połowowej na swoich wodach oraz działalności prowadzonej przez flotę pływającą pod ich banderą. Kontrolerzy ustalili, że w kontrolach krajowych często wykrywano przypadki nielegalnych połowów. Zjawisko przełowienia i zaniżania deklaracji połowowych wciąż się jednak utrzymuje ze względu na niedostateczne kontrole w niektórych państwach członkowskich. Najczęstszym naruszeniem, którego dopuszczała się flota unijna, było nieprawidłowe zgłaszanie połowów, a w dalszej kolejności połowy w strefach zakazu połowów lub bez przyznaných kwot oraz stosowanie nielegalnych narzędzi. Jak wskazują kontrolerzy, istnieje wiele dowodów na to, że egzekwowanie obowiązku wyładunku stanowi problem i że nadal dochodzi do nielegalnych odrzutów na morzu. Kontrolerzy przeanalizowali również szereg projektów finansowanych ze środków UE i ustalili, że pozwoliły one usprawnić system kontroli rybołówstwa.

Jeśli chodzi o system nakładania kar, kontrolerzy odnotowali, że zdecydowana większość wykrytych poważnych naruszeń doprowadziła do wszczęcia dochodzenia lub rozpoczęcia ścigania, co skutkowało nałożeniem kar w odpowiednim czasie. Jednocześnie kontrola Trybunału wykazała, że nie zapewniono równych warunków działania na całym terytorium UE. Przykładowo średnia grzywna nałożona za podobne naruszenie wynosiła od około 200 euro (Cypr, Litwa i Estonia) do ponad 7 000 euro (Hiszpania). W niektórych państwach członkowskich kary nie mają wystarczająco dużego efektu odstraszającego, ponieważ nie są proporcjonalne do korzyści ekonomicznych uzyskiwanych w wyniku naruszeń. Kontrolerzy zalecają, by Komisja podjęła prace nad jednolitym i skutecznym stosowaniem systemu odstraszających kar za nielegalne połowy. Ponadto należy uspołnić stosowanie systemu punktów karnych we wszystkich państwach członkowskich.

Sprawozdanie specjalne 20/2022 pt. „Działania UE na rzecz zwalczania nielegalnych połowów – niejednolite stosowanie kontroli i sankcji przez państwa członkowskie osłabia istniejące systemy kontroli” jest dostępne na [stronie internetowej Trybunału](#).

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału – e-mail: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti – e-mail: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel.: +(352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – tel.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu – tel.: (+352) 621 552 224